

Barla'da Yazılan İlk Risale: Haşir Bahsi

Kur'ân-ı Hâkim'de olduğu gibi, onun manevî bir mu'cizesi olan Risâle-i Nur'da da çok geniş yer alan haşir bahsini bir makaleye sığdırmak elbette mümkün değildir. Ancak çok kısa özetlerle nurlarda seyahat yaparak toparlamak istiyoruz.

Risale-i Nur'un yazılan ilk eseri ünvanına sahip Haşir Risalesi olan Onuncu Sözün yazılış sebebini bir önceki yazımızda belirtmiştik. Kısaca tekrar hatırlatmakla, haşir bahsine devam etmek istiyoruz.

Ankara'da kurulan haşri inkâr komitesi Ziya Gökalp, Abdullah Cevdet ve Hasan Ali Yücel inkârcı bir ekip olarak çalışmaya başlayarak, yetişecek nesilleri ahiret, haşir, cennet ve cehennem inancından uzaklaştırmaya uğraşıyorlardı.

Bediüzzaman Hazretleri, bu yoğun çalışmaların neticesini hissetmiş ve Haşir, yani tekrar yaratılış gerçeğini kat'i bir şekilde Haşir Risalesinde ispatlamıştı. Ebedi hayatın, mahkeme-i kübranın ve saadet-i ebediyenin varlığı artık güneş gibi aşikârdı.¹

"Barla'nın bağ ve bahçelerinde dolaşırken, sesli olarak, Rum suresinin ellinci ayet-i kerimesini kırk defa, durmadan bir anda okudum. Menzilime geldim, Şamlı Hafız Tevfik'e Haşir Risalesini yazdırdım." Diyen Üstad Hazretlerinin bu hatırasını

Mustafa Sungur ağabey nakletmiştir.2

Haşir Risalesi 1928 yılının Kasım ayında yapılan harf inkılâbından sekiz-on ay evvel, İstanbul'da bin tane olarak matbaalarda basılmıştı. Bu risaleyi Bediüzzaman'ın Barla'lı dost talebelerinden Bekir Dikmen Bey bastırılmıştı.3

"Her kışın bir baharı, her gecenin bir sabahı olduğu şeklinde göz önündeki gerçeklerden hareketle, herkesin anlayacağı bir dille ve Kur'ani delillerle haşri izah ve ispat eden Üstad Bediüzzaman hazretleri, "tabaka-i hayatın en ulvisi olan hayat-ı insaniyenin başına gelen mevt, elbette yeraltına girmiş bir çekirdeğin hava âleminde bir ağaç olması gibi, yeraltına giren bir insan da âlem-i berzahta elbette bir hayat-ı bakiye sünbülü verecektir." 4

Hem, nasıl ki insan uyku vasıtasıyla gece yatıp, gündüz uyanmakla her gün adeta haşrin talimini yapmaktadır. Ve uykunun büyük kardeşi olan ölüm vasıtasıyla da ahiret âleminde, haşrin sabahında uyandırılacaktır. Gibi birçok temsillerle aklı ve kalbi ikna edip, bütün şek ve şüpheleri izale ederek, imanın her meselesinde olduğu gibi, haşir meselesinde de yakiniyet kazandırmıştır.

"Dünyada bundan daha doğru bir haber, daha sağlam bir dava, daha zahir bir hakikat olamaz."5 diyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri, "Başta Kur'an ve Resül-i Ekrem Efendimiz (asm) olarak bütün mukaddes kitaplar ve peygamberler ve veliler ve siddikîler... İlmelyakin ve aynel yakin derecesinde bulunan itikatlarına ve imanlarına binaen, saadet-i ebediyeyi insanlara müjdeliyorlar. Ehl-i dalalet için Cehennem ve ehl-i hidayet için Cennet bulunduğunu haber verip ilan ediyorlar. Kuvvetli iman edip, şehadet ediyorlar."6 ifadeleriyle bu meselede söz sahibi, bilirkşi ve uzman olan bu büyük zatları ve eserleri en büyük delil göstermiştir.

Otuz ikinci Sözde haşrin mertebeleri olduğunu söyleyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri, "Haşrin meratibi var. Bir kısmına iman farzdır, marifeti lazımdır; diğer kısmı, terakkiyat-ı ruhiye ve fikriyenin derecatına göre görünür ve ilim ve marifeti lazım olur."7 diyerek herkese lazım olan ve herkesin iman etmesinin farz olduğu haşrin mertebesi için de; "umuma lazım olan haşrin mertebesi şudur ki; "İnsanlar öldükten sonra, ruhları başka makamlara gider. Cesetleri çürüyor, fakat insanın cesedinden, bir çekirdek, bir tohum hükmünde olacak 'acbüzzeneb' tabir edilen küçük bir cüz'ü baki kalıp, Cenab-ı Hak, onun üstünde cesed-i insaniyi halk eder, onun ruhunu ona gönderir." İşte bu mertebe o kadar kolaydır ki, her baharda milyonlarla misali görülüyor."8 demektedir.

Bir başka ifadesinde ise, "o ervah-ı bakiye eskimiş yuvalarını toprak altında bırakıp, bir kısmı yıldızlarda, bir kısmı âlem-i berzah tabakatında geziyorlar."9 Diyerek, ruhların baki olduğunu, cesedin çürüyüp haşirde tekrar diriltileceğini, yani haşrin cismani olacağını belirterek; "Haşr-i Azam bir anda zamansız vücuda geliyor. Haşirde ruhların cesetlere gelmesi var, hem cesetlerin ihyası var, hem cesetlerin inşası var"10 şeklinde mükemmel bir izahla, muhtelif tarzda haşri ispat eden Kur'an-ı Kerime dikkat çekmiştir.

"Kur'an evvela, neşe-i ulayı (ilk yaratılışı) nazara verir, der ki; nutfeden alakaya, alakadan mudgaya, mudgadan ta hilkat-ı insaniyeye kadar olan neş'etinizi görüyorsunuz. Nasıl oluyor ki, neşe-i uhrayı (ikinci yaratılışı) inkâr ediyorsunuz? O, onun misli, belki daha ehvenidir."... "Hem remzen der: ölmüş ağaçların dirilip yeşillenmesini görüyorsunuz. Odun gibi kemiklerin hayat bulmasını kıyas edemeyip istib'at ediyorsunuz (akıldan uzak görüyorsunuz)."11

"Hem der: haşirde sizi ihya edecek zat, öyle bir zattır ki, bütün kâinat ona emirber nefer hükmündedir. ... Her şeyin dizgini elinde, her şeyin anahtarı yanında, gece ve gündüzü, kış ve yazı bir kitap sayfeleri gibi kolayca çevirir, dünya ve ahireti iki menzil gibi; bunu kapar, onu açar bir Kadir-i Zülcelaldir. Madem böyledir, bütün delailin neticesi olarak 'siz de ona döndürüleceksiniz' (Yasin Suresi 83) yani kabirden sizi ihya edip, haşre getirip, huzur-u kibriyasında hesabınızı görecektir."12 gibi Kur'ani delilleri bizlere sunan Üstad Bediüzzaman Hazretleri, "En büyük bir ağacın ruh programını, bir nokta gibi en küçük bir çekirdekte dercedip, muhafaza eden Zat-ı Hafiz-i Hâkim, vefat edenlerin ruhlarını nasıl muhafaza eder denilir mi?" 13 şeklindeki genel manaları içine alan sual ve temsillerle akla gelebilecek bütün şüphe ve tereddütleri de ortadan kaldırmıştır.

Ayrıca, "madem Allah var; elbette ahiret vardır"14 "Madem dünya var ve dünya içinde, bu asarıyla hikmet ve inayet ve rahmet ve adalet var. Elbette, dünyanın vücudu gibi kati olarak ahiret de var. Madem dünyada her şey bir cihette o

âleme bakıyor; demek oraya gidiliyor. Ahireti inkâr etmek, dünya ve mafihayı inkâr etmek demektir. Demek ecel ve kabir insanı beklediği gibi, Cennet ve Cehennem de insanı bekliyor ve gözlüyor.” 15ifadeleriyle de son noktayı koyarak, “Haşir meselesi öyle Rasih bir hakikattir ki, küre-i arzı yerinden kaldıracak, kırıp atacak bir kuvvet, o hakikati sarsamaz. Zira o hakikati, Cenab-ı Hak bütün esma ve sıfatının iktizası ile tesbit ediyor ve Resul-i Ekremi, bütün mu’cizat ve berahiniyle tasdik ediyor ve Kur’an-ı Hâkim, bütün hakaik ve ayatıyla onu ispat ediyor ve şu kâinat, bütün ayat-ı tekviniye ve şuunat-ı hakimanesi ile şهادet ediyor... Demek ki, her şey lisan-ı hal ile ‘Allah’a ve ahiret gününe iman ettim’i okuyor ve okutturuyor.”16 sözleriyle de, haşre iman hakikatının büyüklüğünü ortaya koymuştur.

Allahın sonsuz kudret ilim ve iradesine kâinatı delil göstererek imanın bütün rükünlerini ispat edip, taklidi imanı tahkikiye çeviren Risale-i Nur, günümüz insanının her meselede alabileceği en mükemmel Kur’ani bir referanstır.

Dipnotlar:

- 1-Haşir Risalesi Nasıl Yazıldı N. Şahiner s.30,
- 2-age.40,
- 3-age.44,
- 4-Mektubat 19,
- 5-Asa-yı Musa 169,
- 6-Sözler 167,
- 7-age.999,
- 8-age.1000,
- 9-Lem’alar
- 10-Sözler 185,
- 11-age.190,
- 12-age.191,
- 13-Asa-yı Musa 167,
- 14-Sözler 173,
- 15-age.147,
- 16-age.151